

Einki spæl at gerast urguleikari

URGULEIKARI - Tað er ikki bara tað at kunna spæla eitt vakurt præludium til eina gudstænastu. Tað at leiða sálmasingin er líka týðningarmikið, sigur Jonni Dahl Hansen, urguleikari við Glyvra kirkju. Hon hevur spælt urgum í mong ár, og hevur nú fingið elementært urguleikarapróg.

Tekstur: Snorri Brend
Myndir: Jens Kristian Vang

Seinastu trý árin hevur Jonni, saman við trimum øðrum urguleikarum, gingið til skipaða undirvísing í tí, sum verður nevnt PO-útbúgving.

Hesa útbúgvingina hevur ein bert kunna tikið í

Danmark, men takka verið Urguleikarafelagnum og musikkskúlanum er hesin møguleiki nú eisini til staðar hjá føroyskum urguleikarum. Í hesum føri varð byrjað við einum eitt-ára undanskeiði. Sjálv útbúgvingin tekur trý ár. Aftaná fyrsta árið av útbúgvingini kunnu næmingarnir taka EO-próg

(Elementært urguleikarapróg). Síðani kunnu tey halda fram tvey ár afturat og tá taka PO-próg (Præliminert urguleikarapróg).

Hesa tíðina hava tey verið runt í einum stórum parti av tí, sum hevur við ta dagligu tænaðuna hjá einum urguleikara at gera. Og hetta hevur eisini verið ein strævin tíð.

– Vit hava nú fingið tað fyrsta prógvið í hesum sambandi. At tú gongur til skipaða undirvísing ger, at tú lærir nógv og venir meir miðvíst. Hesi fyrstu trý árin havi eg lært sera nógv og eri vorðin meir tilvitað um mitt spæl, sigur Jonni Dahl Hansen. Saman við hinum trimum næmingunum – Magna Husgaard úr Klaksvík, Jón Magnus Joensen av Argjum og Arnbjørn Kristiansen úr Kollafirði – er hon nú munandi betri før fyri at røkja tænaðuna sum urguleikari.

Gott grundarlag

Eins og hjá so mongum øðrum tónleikarum fekk Jonni tíðliga áhuga fyri tónleiki, og byrjaði longu at ganga til undirvísing sum 12 ára gomul.

Hesa fyrstu undirvísingina tónleiki fekk hon frá Gud-

URGULEIKARI

Tað er ein frægd at lurta eftir góðum sálmasangi og góðum urguleiki, sigur Jonni Dahl Hansen

mundi Mortensen, sum í dag er urguleikari við Dómkirkjuna í Havn og lærari í musikkskúlanum og ein av teimum, ið hevur fingið PO-útbúgvingina skipaða her á landi. Í Felagsskúlanum á Oyrbakka, fekk hon frálæru frá Hans Erlandi í Brekkunum, ið eisini var urguleikari.

– Hesa undirvísingina dæmdu mær sera væl og har fekk eg eina grundleggjandi vitan um tónleik, sigur Jonni.

Seinni hevur hon fingið undirvísing í urguspæli frá tveimum øðrum kendum urguleikarum – Oddvør Johansen sum í dag er urguleikari við Hoyvíkar kirkju, og Meinhard Bjartalíð, sum í dag virkar sum prestur í Glyvra Prestagjaldi.

Gávurnar sum urguleikari fekk Jonni gjørt brúk av longu

sum 16-17 ára gomul, tá hon á fyrsta sinni spældi til eina gudstænastu í heimakirkjuni við Norðskála.

– Eg minnst einki serligt til ta gudstænastuna. So tað man helst hava gingið eftir vild, sigur Jonni, sum í dag er 44 ára gomul.

Skipað undirvísing

Norðskála kirkja hevði um hetta mundið ein urguleikara – Jóhannu Joensen – sum spældi fast til gudstænastur og aðrar tænaður í kirkjuni.

Hon vildi tó fegin lata teir ungu urgumspírarnar sleppa at royna seg, og soleiðis bar tað til, at Jonni og ein vinkona hennara, Marita Dam av og á settust við urguna og spældu til gudstænastur her.

Tá Jonni var 25 ára gomul flutti hon út til Runavíkar, men helt kortini fram at spæla við Norðskála kirkju.

– Í dag spæli eg so í Glyvra kirkju, her eg røki tænaðuna saman við Jensinu Simonsen, og tað dámar mær væl, greiðir hon frá.

Møguleiki at nema sær útbúgving innan hetta fakið, var ikki bara sum at siga tað her á landi.

Urguleikarafelagið arbeiðir tó við at fáa eina skipaða undirvísing og útbúgving í urguspæli og royndi at fáa urguleikarar at melda seg til, men júst tá bar tað ikki til hjá henni.

– Nei, júst tá helt eg meg ikki hava tíð til tað. Dóttarnar vóru ikki so gamlar, og eg helt ikki at tíðin fór at røkka til, so tí meldaði eg meg ikki til útbúgvingina tá, vísir hon á.

Ikki bara

Fyri trimum árum síðani bórur so somu tíðindi aftur, og tá avgjórði Jonni at melda

Sálmarnir – tað týðningarmesta

Kring landið finnast nógvir urguleikarar sum ár eftir ár, sunnudag eftir sunnudag sita á sínum fasta plássi við urguna.

Ein partur av teirra tænaðu er at spæla eitt stykki ella ein sálm, tá gudstænastan byrjar og tá hon endar. Men tann stóra og týðningarmesta uppgáva teirra er at spæla til sálmasingin.

Hetta veit Jonni Dahl Hansen alt um, og hetta er hon eisini fult vitandi um:

– Okkara týðningarmesta uppgáva er at fáa sálmasangin at ganga væl. Tað er tí eisini sera stuttligt at spæla til eina gudstænastu og merkja, at fólk syngja av fullum huga. Eisini er áhugavert hjá mær at sita og lurta, tá aðrir urguleikarar spæla sálmar.

– Tað er ein frægd at syngja við, tá væl er spælt undir, sigur hon.